

**Autoreferat
przedstawiający opis
dorobku i osiągnięć naukowo-badawczych, dydaktycznych,
popularyzatorskich oraz organizacyjnych**

(w języku polskim)

Beata Sadowska

Zespół Rachunkowości i Controllingu
Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw i Rachunkowości
Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług
Uniwersytet Szczeciński

Szczecin 2019

Spis treści

1. Dane personalne	3
2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe	3
3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu, w tym w jednostkach naukowych	3
4. Wskazanie osiągnięcia naukowego	
wynikające z artykułu 16. ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2016 r. poz.882 ze zm., Dz. U. z 2016 r. poz. 1311)	5
4.1 . Tytuł osiągnięcia naukowego	5
4.2 . Publikacja stanowiąca ww. osiągnięcie naukowe (autor, tytuł publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa, recenzenci wydawniczy)	5
4.3 . Omówienie celu naukowego prac stanowiących osiągnięcie naukowe i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ewentualnego wykorzystania	5
4.4 . Wkład do dyscypliny ekonomii	13
5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych, dydaktycznych oraz organizacyjnych	14
6. Podsumowanie	32

1. Dane personalne

Nazwisko: **Sadowska** (nazwisko panięskie: **Dybek**)

Imiona: Beata Helena

2. Posiadane dyplomy, stopnie naukowe

Po ukończeniu szkoły podstawowej (1986r.) kontynuowałam naukę w Liceum Ekonomicznym w Zespole Szkół Rolniczych w Howej (woj. lubuskie), które ukończyłam w 1991 roku. Kolejny etap mojej edukacji to 4,5 – letnie niestacjonarne jednolite studia magisterskie rozpoczęte w 2004 roku na kierunku Ekonomia, specjalność: finanse i zarządzanie administracją publiczną, które odbywałam na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego. Po obronie pracy magisterskiej pt. *System informacyjny w jednostkach organizacyjnych sektora finansów publicznych*, która odbyła się w 2009 roku, otrzymałam dyplom z wyróżnieniem (pierwsza lokata) i tytuł magistra ekonomii. Ukończenie studiów z pierwszą lokatą implikowało podjęcie studiów doktoranckich, które ukończyłam w 2012 roku. W 2013 roku uzyskałam stopień doktora nauk ekonomicznych w dyscyplinie ekonomia, w specjalności finanse samorządowe (dyplom nr 883, wydany 5 grudnia 2013 r.). Tytuł rozprawy doktorskiej: *Racjonalizacja komunalnej gospodarki mieszkaniowej w gminach województwa zachodniopomorskiego*, której promotorem był dr hab. Jacek Buko, prof. Uniwersytetu Szczecińskiego, a recenzentami:

1. Dr hab. Barbara Małgorzata Kos, prof. Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach,
2. Dr hab. Henryk Babis, prof. nadzwyczajny Uniwersytetu Szczecińskiego.

Promując zasadę „uczę się przez całe życie” ukończyłam:

- 2013, cykl kompleksowych szkoleń – nabycie wiedzy z zakresu ochrony własności intelektualnej, zarządzania i marketingu innowacji technologicznych,
- 2013, szkolenie - doradztwo indywidualne w ramach projektu „Nauka pomysłem na biznes – Spinn of/out”,
- 2013, kurs kadry-płace,
- 2012, kurs „ABC udzielania zamówień”,
- 2007, kurs „Kadry i płace”,
- 2006, kurs dla kandydatów na członków rad nadzorczych w spółkach Skarbu Państwa (dyplom Ministra Skarbu Państwa, numer 2071),
- 2002, kurs języka niemieckiego (Zertifikat Instytutu Goethego – ZD, numer 79950).

3. Informacja o dotychczasowym zatrudnieniu, w tym w jednostkach naukowych

1. Data zatrudnienia: październik 2011 r. - obecnie

Nazwa i adres pracodawcy: **Uniwersytet Szczeciński, Wydział Zarządzania i Ekonomiki**

Usług, Katedra Ekonomiki Przedsiębiorstw i Rachunkowości, Zespół Rachunkowości i Controllingu, w tym:

- IX 2016 r. – obecnie, stanowisko: adiunkt
- XI 2011 r. – VIII 2016 r. stanowisko: asystent

2. Data zatrudnienia: styczeń 2003 r. – luty 2014 r.

Nazwa i adres pracodawcy: Zakład budżetowy - Zakład Gospodarki Mieszkaniowej w Świnoujściu,

województwo zachodniopomorskie

Stanowisko: p.o. kierownika Referatu Organizacji i Logistyki, starsza księgowa

3. Data zatrudnienia: sierpień 1991r. – czerwiec 2000 r.

Nazwa i adres pracodawcy: Huta Szkła „Wymiarki” spółka akcyjna w Wymiarkach, województwo lubuskie

Stanowisko: księgowa

Po ukończeniu szkoły średniej w 1991 roku podjęłam pracę w hucie „Szkła Wymiarki” spółka akcyjna w Wymiarkach, w której byłam zatrudniona na stanowisku księgowej do 2000 roku. Przez okres 9 lat uczyłam się „rachunkowości”. Brałam udział w procesie transformacji „rachunkowości ręcznej” na „rachunkowość komputerową”, byłam świadkiem powstawania pierwszych rejestrów VAT oraz coraz nowocześniejszego oprogramowania finansowo-księgowego dla sektora przedsiębiorstw.

W 2000 roku zmieniłam miejsce zamieszkania. W Świnoujściu rozpoczęłam pracę w 2003 roku w zakładzie budżetowym - Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej, gdzie pracowałam do 2014 roku, zatrudniona początkowo na stanowisku księgowej (9 lat), a następnie pełniąc obowiązki kierownika Referatu Organizacji i Logistyki (2 lata). Jednocześnie w 2004 roku podjęłam jednolite studia magisterskie na Uniwersytecie Szczecińskim. W pracy zawodowej wykorzystywałam zdobytą wiedzę, doświadczenie z dziedziny ekonomii, finansów i zarządzania.

W roku 2009 rozpoczęłam studia doktoranckie na macierzystej uczelni, a w roku 2011 otrzymałam propozycję zatrudnienia na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług, początkowo w Katedrze Finansów Publicznych. Moje wieloletnie doświadczenie praktyczne na stanowisku księgowej oraz zatrudnienie zarówno w sektorze przedsiębiorstw, jak również w sektorze finansów publicznych spowodowało, iż otrzymałam propozycję zmiany Katedry na Katedrę Rachunkowości i Controllingu, w której jestem zatrudniona do dzisiaj, obecnie jako kierownik Zespołu Rachunkowości i Controllingu.

Oprócz pracy na wyżej wymienionych stanowiskach, prowadziłam lub też prowadzę zajęcia dydaktyczne na studiach podyplomowych, warsztatach i kursach, również społecznie, firmowanych między innymi przez: Stowarzyszenie Księgowych w Polsce, o/Szczecin; Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie, Uniwersytet Szczeciński, Wyższą Szkołę Bankową w Poznaniu, o/Szczecin.

4. Wskazanie osiągnięcia naukowego wynikającego z artykułu 16. ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 2003 roku o stopniach i tytule naukowym oraz o stopniach i tytule w zakresie sztuki (Dz.U. 2016 r. poz. 882 ze zm.; Dz. U. z 2016 r. poz. 1311)

4.1 . Tytuł osiągnięcia naukowego

„Rachunkowość podmiotów gospodarki komunalnej z perspektywy ekonomii zrównoważonego rozwoju. Pomiar – Ewidencja - Raportowanie”.

4.2. Publikacja stanowiąca ww. osiągnięcie naukowe (autor, tytuł publikacji, rok wydania, nazwa wydawnictwa, recenzenci wydawniczy

Sadowska B., (2019), *Rachunkowość podmiotów gospodarki komunalnej z perspektywy ekonomii zrównoważonego rozwoju. Pomiar – Ewidencja - Raportowanie*. Wydawnictwo CeDeWu Sp. z o.o. Warszawa 2019, ISBN 978-83-8102-208-8, ss. 356.

Monografia ta uzyskała dwie pozytywne recenzje wydawnicze. Recenzentami wydawniczymi byli:

- dr hab. Joanna Wielgórska-Leszczyńska, prof. Szkoły Głównej Handlowej w Warszawie,
- dr hab. Bożena Ryszawska, prof. Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Mój udział procentowy w powstanie tej publikacji wynosi 100%

4.3. Omówienie celu naukowego prac stanowiących osiągnięcie naukowe i osiągniętych wyników wraz z omówieniem ewentualnego wykorzystania

Podstawowym elementem tworzenia zrównoważonego rozwoju jest kreowanie świadomości społecznej i ekologicznej opartej na poszanowaniu zasobów. Teoretyczna realizacja koncepcji zrównoważonego rozwoju polega na tworzeniu podstaw, koncepcji, metod oraz narzędzi działania, a praktyczna realizacja koncepcji zrównoważonego rozwoju, w tym konieczność sprostania wyzwaniom XXI wieku wymagają nowej filozofii rozwoju globalnego, regionalnego oraz lokalnego. Zrównoważony rozwój determinuje integrowanie ładu gospodarczego, społecznego, środowiskowego oraz przestrzennego, który inicjowany jest na poziomie lokalnym, a w którym to biorą udział również podmioty gospodarki komunalnej. Zrównoważony rozwój nie byłby możliwy bez komunikacji oraz informacji, a informacja jest generowana przez systemy rachunkowości podmiotów gospodarczych. Do niedawna w systemie rachunkowości wyodrębniano podsystemy: rachunkowości finansowej i zarządczej. Zwracam szczególną uwagę, iż współcześnie coraz częściej wskazuje się, że system rachunkowości w podmiocie gospodarczym nie stanowi rozłącznych podsystemów,

ale jest jednym zintegrowanym systemem informacyjnym spełniającym wiele ważnych funkcji¹.

Współcześnie ekonomia zrównoważonego rozwoju staje się imperatywem społecznym oraz immanentną częścią prowadzonej działalności przedsiębiorstw. Koncepcja ta powinna być również uwzględniana przez podmioty gospodarki komunalnej, które w toku prowadzonej działalności gospodarczej muszą identyfikować, mierzyć, wyceniać, ujmować w swoich systemach rachunkowości oraz raportować interesariuszom informacje, nie tylko o realizacji celów ekonomicznych, ale jednocześnie realizowanych zadaniach społecznych oraz środowiskowych.

Wykorzystywanie instrumentów rachunkowości przez podmioty gospodarki komunalnej w ogóle oraz do pomiaru i raportowania celów zrównoważonego rozwoju, w aspekcie zaspokajania potrzeb informacyjnych interesariuszy w procesie podejmowania przez nich świadomych decyzji jest bardzo słabo rozpoznane w polskiej i zagranicznej literaturze przedmiotu.

Dlatego też za **główny cel mojej monografii** postawiłam sobie *diagnozę poziomu wykorzystywania instrumentów rachunkowości przez podmioty gospodarki komunalnej do pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz w aspekcie zaspokajania potrzeb informacyjnych interesariuszy w procesie podejmowania przez nich świadomych decyzji.*

Osiągnięcie tak postawionego celu głównego było możliwe dzięki realizacji **celów szczegółowych**, którymi były:

1. Określenie miejsca gospodarki komunalnej w ekonomii zrównoważonego rozwoju (mapa umiejscowienia podmiotów gospodarki komunalnej w trójkącie celów zrównoważonego rozwoju na tle nauk ekonomicznych).
2. Określenie stopnia odzwierciedlenia informacji o realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej w ich systemach rachunkowości.
3. Ustalenie zależności między wykorzystywanymi narzędziami rachunkowości a rodzajem gminy, wielkością miejscowości będącej siedzibą podmiotu gospodarki komunalnej.
4. Skonstruowanie modelu wspierającego proces pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej przy wykorzystywaniu narzędzi rachunkowości.

W ramach przeprowadzonych badań dążono do uzyskania odpowiedzi na następująco postawione **pytania badawcze**:

1. Jakie miejsce zajmują podmioty gospodarki komunalnej w trójkącie celów zrównoważonego rozwoju na tle nauk ekonomicznych?
2. Jak kształtuje się perspektywa interesariuszy gospodarki komunalnej w procesie pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju?

---

¹ Moim zdaniem obecnie nie należy wskazywać, że rachunkowość zarządcza służy jedynie decydom jako wsparcie procesu zarządzania organizacją. Wraz z rachunkowością finansową stanowi jeden system informacyjny. System ten byłby ułomny gdyby bazował jedynie na informacjach generowanych przez rachunkowość finansową czy też tylko przez rachunkowość zarządczą. Szerzej: B.Sadowska: *Rachunkowość zarządcza jako element zintegrowanego systemu informacyjnego jednostki gospodarczej*. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości nr 98 (154). Stowarzyszenie Księgowych w Polsce Rada Naukowa Warszawa 2018, s. 22.

3. Jakie są potrzeby informacyjne interesariuszy sektora komunalnego?
4. Czy zaspokajanie potrzeb informacyjnych interesariuszy determinuje podejmowanie przez nich świadomych decyzji?
5. Czy podmioty gospodarki komunalnej:
  - identyfikują,
  - mierzą,
  - wyceniają,
  - ujmują w swoich systemach rachunkowości oraz,
  - raportują informacje o realizacji celów zrównoważonego rozwoju swoim interesariuszom?
6. Jakie narzędzia rachunkowości finansowej i zarządczej są wykorzystywane przez podmioty gospodarki komunalnej do generowania informacji o realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz do raportowania tych informacji?

Celem poznawczym pracy jest przeprowadzenie diagnozy oraz dostarczenie materiałów i wniosków, a także narzędzia (modelu), możliwego do wykorzystania przez podmioty gospodarki komunalnej do pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Celem metodycznym pracy jest opracowanie teoretycznego modelu pomiaru realizacji celów zrównoważonego rozwoju, odzwierciedlenia wyników pomiaru w systemie rachunkowości oraz raportowania informacji o realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej na szczeblu lokalnym. Teoretyczny model procesu pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej został uzupełniony o autorski indeks SUGOMAR-BS, który może być przydatny do:

- informowania o stopniu wykorzystywania narzędzi rachunkowości do pomiaru i raportowania celów zrównoważonego rozwoju pojedynczego podmiotu lub grupy podmiotów (na etapie diagnozy),
- określenia (doboru) instrumentów do pomiaru realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej, a dobór instrumentów rachunkowości stanowi ważny element modelu procesu pomiaru i raportowania.

W toku postępowania naukowego w pracy przyjęto następującą **hipotezę badawczą** – *Instrumenty rachunkowości finansowej wykorzystywane przez podmioty gospodarki komunalnej do pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju nie zaspokajają potrzeb informacyjnych różnych grup interesariuszy, co ogranicza proces podejmowania przez nich świadomych decyzji.*

Sformułowaną hipotezę główną wsparto następującymi **hipotezami pomocniczymi**:

1. W procesie pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej zasadniczym zagadnieniem jest rozpoznanie i wykorzystywanie zróżnicowanych instrumentów rachunkowości.
2. Dobór instrumentów rachunkowości przez podmioty gospodarki komunalnej do pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju jest uwarunkowany:
  - rodzajem gminy,

- wielkością miejscowości będącą siedzibą podmiotu.

Zakres prowadzonych w monografii rozważań naukowych i prac badawczych wynikał z wyznaczonych celów oraz postawionych hipotez. W toku przygotowania monografii można było wyodrębnić trzy etapy prac, w ramach, których posłużono się różnymi metodami badań naukowych ze szczególnym uwzględnieniem metod analizy ekonomicznej. Na etapie studiów literaturowych dominujące znaczenie miała metoda indukcji, na etapie badań empirycznych posłużono się głównie analizą i syntezą, a na etapie koncepcyjnym kluczowe znaczenie miała metoda dedukcji. Biorąc pod uwagę źródła oraz sposoby pozyskiwania i przetwarzania danych w ramach badań empirycznych wykorzystywano: analizę desk research (m.in. dokumentów publicznych, np. oficjalnych sprawozdań, strategii, raportów), krytyczną analizę krajowej i zagranicznej literatury przedmiotu, metodę analizy porównawczej, metodę ankietową. W pracy wykorzystano również indywidualny wywiad pogłębiony, obserwację oraz techniki graficznej prezentacji danych. Dokonując wyboru odpowiednich metod uwzględniono takie elementy jak: dostępność danych, koszty i opłacalność badania oraz czas przeprowadzenia badania. Zakres podmiotowy obejmuje podmioty gospodarki komunalnej oraz ich interesariuszy, w tym społeczeństwo i przedstawiciele urzędów gmin (skarbnicy). Zakres przedmiotowy obejmuje głównie system rachunkowości podmiotów gospodarki komunalnej, a zakresem badania objęto makroregion północno-zachodni Polski (województwo zachodniopomorskie, wielkopolskie i lubuskie). Badanie przeprowadzono w 2018 roku².

Struktura mojej monografii jest następująca: wstęp, sześć dopełniających się treścią rozdziałów oraz zakończenie. Jednym z istotnych problemów, utrudniających właściwe zbadanie związków, zależności zachodzących pomiędzy działalnością gospodarczą podmiotów gospodarki komunalnej, ich systemami rachunkowości oraz koncepcją zrównoważonego rozwoju, jest znaczne nieuporządkowanie terminologii, wynikające m.in. z wykorzystania w analizie tych zjawisk aparatów pojęciowych wypracowanych na gruncie różnych dyscyplin naukowych (ekonomii, finansów, zarządzania, socjologii, psychologii), które nie w pełni pozostają wobec siebie koherentne.

Rozdział pierwszy został ukierunkowany na dyskusję naukową poświęconą koncepcji zrównoważonego rozwoju w ujęciu ewolucyjnym³. Zaprezentowałam istotę gospodarowania w ogóle, przedstawiłam relacje i powiązania pomiędzy wzrostem gospodarczym, rozwojem gospodarczym oraz rozwojem społeczno-gospodarczym. Rozdział pierwszy obejmuje prezentację sposobu pojmowania przez ekonomistów powiązanych ze sobą terminów, takich, jak: rozwój gospodarczy, społeczny i zrównoważony oraz umiejscowienie tej problematyki w

---

² Procedura badawcza została szczegółowo opisana w rozdziale 5 monografii.

³ Różni autorzy podejmowali już próby scharakteryzowania koncepcji zrównoważonego rozwoju wskazując, że rozwija się ona na świecie już od niemal 50 lat. W tym czasie ewoluowały i sama koncepcja, i podejście do niej. Zdaję sobie sprawę jak wiele już na ten temat napisano zarówno na arenie międzynarodowej, jak i krajowej. Moim celem było nie tylko usystematyzowanie dotychczasowej wiedzy na temat ewolucji pojęcia „zrównoważony rozwój”, ale przede wszystkim przegląd ewolucji tej koncepcji, przechodząc etapowo od starożytności do ery nowożytnej, a nawet sięgając czasów przed naszą erą, w których Ksenofob czy Arystoteles tworzyli podwaliny dzisiejszego „zrównoważonego rozwoju”. Procesowe podejście do zagadnienia pozwoliło mi w nowatorski sposób usystematyzować ewolucję koncepcji „zrównoważonego rozwoju” na tle tak bogatej literatury i różnorodnych charakterystyk tej definicji. W sposób syntetyczny zaprezentowałam etapy procesu tworzenia się pojęcia „zrównoważony rozwój”, dokonując tym samym pewnego uporządkowania wiedzy faktualnej.

dziedzinie nauk ekonomicznych. Wskazałam również, że rozwój lokalny stanowi ważny element zrównoważonego rozwoju w ujęciu zarówno mikro jak i makroekonomicznym.

W **rozdziale drugim** scharakteryzowałam pomiar w ekonomii, podkreślając, że pomiar stanowi jeden z podstawowych atrybutów nauki, także dla nauki ekonomii. Odniosłam zagadnienie pomiaru do wybranych teorii, podejmując dyskusję naukową na temat pomiaru, jako elementu poznawczego, w aspekcie użyteczności, wartości i wyceny zjawisk gospodarczych. W tym rozdziale podjęłam próbę umiejscowienia jednostki gospodarczej w procesie pomiaru zjawisk ekonomicznych, jednocześnie wskazując na znaczącą rolę systemu rachunkowości w teorii pomiaru ekonomicznego. Dokonałam modyfikacji modelu R. Oldcorna, uwzględniając w nim oprócz klasycznej liczby dążeń przedsiębiorstwa do realizacji określonych celów, dodatkowe elementy, zgodnie z koncepcją zrównoważonego rozwoju. Przedstawiłam również wybrane metody i instrumenty pomiaru ekonomicznego w systemie rachunkowości.

Rozdział trzeci dotyczy rachunkowości jako nauki społecznej w kontekście realizacji jej naczelnej funkcji – informacyjnej. Podjęłam polemikę z przedstawicielami nauki dotyczącą rachunkowości, jako dyscypliny naukowej, której zadaniem jest dostarczanie informacji interesariuszom. W tym rozdziale wskazałam, że rachunkowość zajmuje szczególne miejsce w naukach ekonomicznych, ponieważ nie można jej zaliczyć w całości ani do nauk ekonomicznych, nauk o zarządzaniu, ani do finansów. Dokonałam charakterystyki użytkowników informacji, wskazując na ich oczekiwania w procesie tworzenia użytecznej informacji oraz odnosząc się do teorii interesariuszy R.E. Freemana. Przedstawiłam podstawowe instrumenty rachunkowości finansowej oraz zarządczej jako składowe systemu informacyjnego rachunkowości. W rozdziale trzecim zaproponowałam modyfikację formuły, zdefiniowanej przez J. Kisielnickiego i H. Srokę, systemu informacyjnego, w odniesieniu do koncepcji zrównoważonego rozwoju. Rozdział trzeci dotyczy również ujawniania i raportowania informacji.

W **rozdziale czwartym** dokonałam prezentacji wybranych aspektów funkcjonowania podmiotów gospodarki komunalnej. Wskazałam na prawne i organizacyjne podstawy gospodarki komunalnej, prezentując jednocześnie funkcje gospodarki komunalnej na tle koncepcji zrównoważonego rozwoju. Określiłam głównych interesariuszy sektora komunalnego zwracając uwagę na kwestię dotyczące zaspokajania potrzeb informacyjnych interesariuszy w kontekście podejmowania przez nich świadomych decyzji. Przedstawiłam ogólne zasady prowadzenia rachunkowości w podmiotach gospodarki komunalnej. W tym rozdziale przedstawiłam autorską:

1. Definicję gospodarki komunalnej.
2. Mapę umiejscowienia podmiotów gospodarki komunalnej w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych, wraz z deskrypcyjnym ujęciem wiązki celów w ekonomii zrównoważonego rozwoju.
3. Piramidę zrównoważonego rozwoju gospodarki komunalnej na wzór piramidy potrzeb Maslova.

Struktura i zakres **rozdziału piątego** zostały zdeterminowane koniecznością zweryfikowania postawionych hipotez badawczych. W związku z tym w tej części pracy najpierw szczegółowo przedstawiłam metodykę badań, a następnie zaprezentowałam rezultaty prac badawczych badań ankietowych, opinii respondentów oraz efekty wywiadu osobistego

standaryzowanego. W rozdziale piątym dokonałam analizy oraz oceny wykorzystywania instrumentów rachunkowości finansowej i zarządczej przez podmioty gospodarki komunalnej, określając stopień odzwierciedlenia informacji o realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez te podmioty w ich systemach rachunkowości. Dodatkowo podjęłam próbę zbadania potrzeb informacyjnych interesariuszy sektora komunalnego w aspekcie podejmowanych przez nich świadomych decyzji. Ponadto przedstawiłam wyniki badań dotyczące obecnego poziomu raportowania informacji o realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty komunalne. Ważną częścią rozdziału empirycznego jest analiza raportów Najwyższej Izby Kontroli oraz Regionalnych Izb Obrachunkowych dotyczących informacji o wynikach kontroli podmiotów realizujących zadania z zakresu gospodarki komunalnej w imieniu gmin.

Kluczowe znaczenie dla całości rozprawy ma **rozdział szósty**, który ma charakter koncepcyjny. Mając na uwadze wnioski płynące z przeprowadzonych wcześniej analiz, a także zmieniające się uwarunkowania oraz wyzwania cywilizacyjne, przedstawiłam modelowe ujęcie perspektywy interesariuszy gospodarki komunalnej w ekonomii zrównoważonego rozwoju oraz opracowałam autorską klasyfikację podmiotów gospodarki komunalnej. W tym rozdziale zaprezentowałam model procesu pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej oraz autorski indeks SUGOMAR-BS.

Warto w tym miejscu podkreślić, że zaproponowany model jest w znacznej mierze efektem obserwacji dotychczasowego sposobu funkcjonowania podmiotów gospodarki komunalnej w kontekście wpływu tych jednostek na rozwój lokalny w ujęciu mikroekonomicznym oraz doświadczeń własnych w pośrednim zarządzaniu jednym z nich (średni szczebel kierownictwa). W rozdziale szóstym opisałam uwarunkowania realizacyjne w procesie modelowania pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej w systemie rachunkowości, wskazując jednocześnie przesłanki i pożądane rezultaty proponowanego modelu. Model ten stanowi realizację **celu metodycznego rozprawy**.

We wstępie wyjaśniłam, co rozumiem i jak interpretuję, dla potrzeb niniejszej monografii pojęcia:

- „interesariusze”, czyli użytkownicy informacji, czyli osoby lub grupy osób, które wchodzi w interakcje z przedsiębiorstwem,
- „instrumenty rachunkowości” rozumiane jako elementy systemu rachunkowości takie, jak: konta księgowo, dowody źródłowe, elementy sprawozdania finansowego, rachunki kosztów, budżety, raporty finansowe oraz inne pozafinansowe powszechnie znane urządzenia, metody systemu rachunkowości, które mogą być przydatne do pomiaru efektów działalności gospodarczej (strategiczna karta wyników, analiza ryzyk).
- „cele i zadania, działania oraz dokonania przedsiębiorstwa”, podkreślając, że oznaczają one „pożądany stan, rezultat (dzieło) działania organizacji oraz ludzi. To również świadome i celowe zachowania, osiągnięcia oraz sukcesy przedsiębiorstwa.

Dodatkowo zdefiniowałam „świadome decyzje” jako decyzje przemyślane, celowe, racjonalne i oparte na wnikliwej analizie informacji dostępnej na czas podejmowania decyzji. Świadomość podejmowania decyzji moim zdaniem jest efektem dogłębnej analizy

kompleksowych informacji, generowanych wewnątrz przedsiębiorstwa, jak również pozyskiwanych z jego otoczenia. Świadome decyzje nie są podejmowane pod presją czasu, bez analizy ryzyka przy ograniczonej percepcji użytkownika informacji, co oczywiście zasługuje na polemikę naukową.

Współcześnie znaczenie informacji jako szczególnego czynnika, zasobu ekonomicznego, w procesach gospodarowania jest decydujące dla zrównoważonego rozwoju. Wykorzystując tę podstawową kategorię ekonomiczną, jednostki determinują podejmowanie decyzji, kreując społeczną, ekonomiczną i środowiskową rzeczywistość.

Mając na uwadze fakt, że koncepcje i zagadnienia omawiane w opracowaniu wykraczają poza wspomnianą dyscyplinę ekonomii, konieczne i jednocześnie w pełni uzasadnione stało się korzystanie z dorobku innych dyscyplin, a zwłaszcza nauk o zarządzaniu oraz finansów, a także w pewnym zakresie z dorobku nauk społecznych, takich jak socjologia, psychologia.

Studia literaturowe oraz badania własne pozwoliły na:

1. Określenie zależności pomiędzy elementami rozwoju lokalnego w ujęciu ekonomiczno-społecznym przy udziale podmiotów gospodarki komunalnej, w wyniku, czego skonstruowałam mapę umiejscowienia podmiotów gospodarki komunalnej w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych. Podkreśliłam, iż działalność podmiotów gospodarki komunalnej opiera się na sieciowych zależnościach trzech dyscyplin: ekonomii, finansów oraz nauk o zarządzaniu, a zależności te dodatkowo zostały przedstawione w formule piramidy zrównoważonego rozwoju. Zaakceptować należy fakt, iż zrównoważony rozwój rozpoczyna się na poziomie lokalnym, a podmioty gospodarki komunalnej są jednym z jego ogniw.

Na tym tle uznałam, iż obecnie wykorzystywana klasyfikacja podmiotów gospodarki komunalnej wymaga uzupełnienia, co skutkowało przedstawieniem autorskiej typizacji tych podmiotów.

2. Zaprezentowanie modelowego ujęcia perspektywy interesariuszy gospodarki komunalnej z uwzględnieniem interakcji pomiędzy podmiotami gospodarki komunalnej, a interesariuszami, wskazując jednocześnie na znaczenie systemu rachunkowości w tych interakcjach.
3. Określenie (na poziomie ogólnym) potrzeb informacyjnych interesariuszy gospodarki komunalnej. Do najważniejszych potrzeb informacyjnych zaliczono informacje o:
  - kosztach działań, które są pośrednio powiązane z polityką podatkową gminy oraz dochodami społeczności lokalnej,
  - szkodliwych emisjach oraz o wpływie emisji, ścieków i odpadów na otoczenie lokalne,
  - programach pomocowych pozwalających między innymi na regulowanie rachunków za wodę i ścieki, czy czynsz komunalny,
  - programach edukacyjnych,
  - zmniejszaniu uciążliwości dla mieszkańców oraz kosztach podnoszenia jakości usług komunalnych.

4. Uzyskanie odpowiedzi na pytanie: Czy zaspokajanie potrzeb informacyjnych interesariuszy determinuje podejmowanie przez nich świadomych decyzji? Wyniki badań empirycznych dostarczyły odpowiedzi, że dla niemal połowy respondentów (społeczeństwo) wymienione informacje są ważne, ale nie zawsze możliwe do uwzględnienia w procesie podejmowania decyzji dotyczących życia, pracy, miejsca zamieszkania czy działalności gospodarczej, a 22,66% społeczeństwa na podstawie dostępnej informacji podejmuje decyzje związane z życiem, pracą, zmianą miejsca zamieszkania, rozpoczęciem działalności gospodarczej. Znaczna większość badanych (67,68%) osób uważa, że brak dostępu do bieżącej, aktualnej, wiarygodnej informacji o działalności podmiotów gospodarki komunalnej, w tym w zakresie środowiskowym i społecznym, może skutkować podejmowaniem przez nich niewłaściwych decyzji dotyczących życia, pracy. W większości badanych gmin, skarbnicy są zdania, iż podmioty komunalne wywierają pośredni wpływ na zrównoważony rozwój gminy, a gminy w większości przypadków potrzebują informacji pozafinansowych o działalności podmiotów gospodarki komunalnej, najczęściej do podejmowania decyzji zarówno operacyjnych, jak i strategicznych; w znacznej większości badanych gmin (zdaniem skarbników) informacje o zaangażowanych nakładach i kosztach podmiotów gospodarki komunalnej związanych z działaniami na rzecz zrównoważonego rozwoju są/mogą być wykorzystywane przez gminy w procesie planowania przyszłych działań. Ponad połowa respondentów (skarbników) zgodziła się z twierdzeniem, że te informacje mogą mieć wpływ na podejmowane decyzje. Większość uczestników badania uważa, że brak informacji o działalności ekonomicznej, środowiskowej i społecznej podmiotów gospodarki komunalnej może mieć wpływ na negatywną ocenę podmiotu, np. przez społeczeństwo lokalne, Radę Nadzorczą lub właścicieli (JST).
5. Pozyskanie wiedzy o tym, czy podmioty gospodarki identyfikują, mierzą, wyceniają, ujmują w księgach rachunkowych oraz raportują informacje o realizacji celów zrównoważonego rozwoju swoim interesariuszom. W wyniku badań empirycznych pozyskano wiedzę o tym, że podmioty gospodarki komunalnej identyfikują, mierzą, wyceniają i ujmują w księgach rachunkowych jedynie dokonania dotyczące realizacji celów ekonomicznych. Informacje są raportowane rzadko. Działania związane z realizacją celów zrównoważonego rozwoju nie są wyodrębniane w formie opisowej u 83,93% badanych podmiotów
6. Pozyskanie wiedzy o tym, jakie narzędzia rachunkowości finansowej i zarządczej są obecnie wykorzystywane przez podmioty gospodarki komunalnej. Jako najczęściej wykorzystywane materiały źródłowe respondenci wskazywali przede wszystkim sprawozdawczość finansową i system księgowy, zaś następnie w kolejności plany operacyjne. Większość badanych podmiotów nie korzysta z żadnego z innych podsystemów rachunkowości, aby móc mierzyć i raportować informacje o prowadzonej działalności. Według większości badanych podmiotów (72,02%) ich system rachunkowości nie jest obecnie przystosowany do pomiaru realizacji celów zrównoważonego rozwoju. Najbardziej użytecznymi instrumentami rachunkowości, możliwymi do pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju są

zdaniem respondentów: rachunek kosztów stałych i zmiennych, rachunek kosztów działań i procesów.

Podjęte w monografii zagadnienia analizowane były na **poziomie mezzoeconomicznym** (obszar gospodarki komunalnej) i **mikroekonomicznym** (podmiot gospodarki komunalnej).

4.4. Wkład do dyscypliny ekonomia

Wyniki badań naukowych dotyczących rachunkowości podmiotów gospodarki komunalnej z perspektywy ekonomii zrównoważonego rozwoju przedstawione w niniejszej monografii pozwoliły na wyodrębnienie **wkładu naukowego**:

1. **Na płaszczyźnie teoretycznej**; co polega na konfrontacji (analizie) funkcjonujących teorii ekonomicznych, w tym m.in. teorii użyteczności, teorii oczekiwanej użyteczności J. von Neumanna i O. Morgensterna, teorii wartości, teorii interesariuszy R.E. Freemana, teorii motywacji potrzeb Maslova.

Przegląd powyższych teorii naukowych pozwolił na ich adaptację do teoretycznego ujęcia procesu pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej w systemie rachunkowości. Dodatkowo dokonałam przeglądu literatury przedmiotu (krajowej i zagranicznej) w zakresie zrównoważonego rozwoju jako obszaru badawczego ekonomii, pomiaru w teorii ekonomii oraz rachunkowości jako nauki społecznej w kontekście realizacji jej naczelnej funkcji – informacyjnej.

2. **Na płaszczyźnie metodycznej**; co polega na rozwijaniu instrumentarium badawczego, pozwalającego na ocenę procesu pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej w systemie rachunkowości na podstawie:

- autorskiej definicji rachunkowości oraz definicji systemu rachunkowości,
- autorskiej definicji gospodarki komunalnej,
- mapy umiejscowienia podmiotów gospodarki komunalnej w obszarze nauk społecznych, w dziedzinie nauk ekonomicznych - deskrypcyjne ujęcie celów w ekonomii zrównoważonego rozwoju,
- piramidy zrównoważonego rozwoju gospodarki komunalnej,
- perspektywy interesariuszy gospodarki komunalnej,
- autorskiej klasyfikacji (typizacji) podmiotów gospodarki komunalnej,
- aktywnego modelu procesu pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej w systemie rachunkowości przy uwzględnieniu sieci powiązań,
- autorskiego indeksu SUGOMAR-BS,
- struktury raportu o realizacji celów zrównoważonego rozwoju.

Przeprowadzone w pracy rozważania teoretyczne i badania empiryczne przyniosły dwa rodzaje korzyści:

1. **Poznawcze**; wynikające z rozpoznania (diagnozy) poziomu wykorzystywania instrumentów rachunkowości przez podmioty gospodarki komunalnej do pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju oraz w aspekcie zaspokajania potrzeb informacyjnych interesariuszy, określenie stopnia

odzwierciedlenia tych danych w ich systemach rachunkowości oraz poziomu ich raportowania, ustalenie zależności między wykorzystywanymi narzędziami rachunkowości, a rodzajem gminy, wielkością miejscowości będącej siedzibą podmiotu gospodarki komunalnej.

2. **Praktyczne;** wynikające z zaproponowanej metodyki procesu pomiaru i raportowania realizacji celów zrównoważonego rozwoju przez podmioty gospodarki komunalnej (model + indeks).

Mam świadomość, że wszelkie zmiany w obszarze gospodarki komunalnej należy planować w sposób przemyślany i ostrożny, gdyż niewłaściwe decyzje, nawet, te, które z założenia mają mieć charakter krótkoterminowy, mogą mieć negatywne konsekwencje w długim okresie. W związku z tym, z dużą ostrożnością należy podchodzić również do zaproponowanych w pracy zmian w rachunkowości gospodarki komunalnej. Moim zdaniem konieczne jest szersze i silniejsze włączenie podmiotów gospodarki komunalnej w koncepcję zrównoważonego rozwoju, a służyć temu może właśnie system rachunkowości.

W teorii i praktyce ekonomii obecnie podkreśla się, że koncepcja zrównoważonego rozwoju przedsiębiorstw pozostaje nadal w fazie doprecyzowania, redefiniowania, poszukiwania relacji, determinant, metod, mierników i wskaźników. Tworzy się płaszczyzna działania dla teoretyków ekonomii, finansów, zarządzania oraz praktyków.

5. Omówienie pozostałych osiągnięć naukowo-badawczych

Po uzyskaniu stopnia doktora moje zainteresowania naukowo-badawcze w znacznym stopniu dotyczyły zrównoważonego rozwoju (głównie z perspektywy ekonomicznej). Ponadto realizowałam indywidualne i zespołowe prace naukowe, które były związane z szeroko pojmowaną sferą finansów publicznych, w tym gospodarką komunalną, ale również interesowałam się gospodarką leśną. Do moich pozostałych osiągnięć naukowych w dwóch podstawowych nurtach, należy zaliczyć sześć następujących publikacji:

I nurt – rachunkowość gospodarki komunalnej w ekonomii zrównoważonego rozwoju

1. **Sadowska B.**, *Wykorzystywanie narzędzi rachunkowości w sektorze usług komunalnych oraz ich rola w koncepcji społecznie odpowiedzialnego biznesu*. Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Nr 513. Rachunkowość a controlling. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Wrocław 2018, s.331-341.

Mój udział procentowy w powstaniu tego rozdziału wynosi 100%.

2. **Sadowska B.**, *Rachunkowość zarządcza jako element zintegrowanego systemu informacyjnego jednostki gospodarczej*. Red. A. Szychta. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości tom 98 (154). Wydawnictwo: Rada Naukowa Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Warszawa, s. 225–245.

Mój udział procentowy w powstaniu tego rozdziału wynosi 100%.

3. **Sadowska B.**, *Controlling usług komunalnych w gminie*, [w:] *Zarządzanie Finansami*. Red. Błażej Prusak. Wydawca: Politechnika Gdańska. Wydział Zarządzania i Ekonomii. Gdańsk 2015, s. 103-117.

Mój udział procentowy w powstanie tego rozdziału wynosi 100%.

II nurt – rachunkowość gospodarki leśnej w ekonomii zrównoważonego rozwoju

1. Sadowska B., Szczypa P., *Pomiar i wycena dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasu w systemie rachunkowości – wybrane elementy.* Red. A. Szychta. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości 97 (153). Wydawnictwo: Rada Naukowa Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Warszawa, s. 99-113.

Byłam autorką koncepcji, założeń, metod badawczych, współautorką nadań empirycznych, autorką wniosków i postulatów.

Mój udział procentowy w powstanie tego artykułu wynosi 60%.

2. Sadowska B., *Narzędzia rachunkowości Lasów Państwowych w zakresie zaspokajania potrzeb informacyjnych użytkowników sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego w koncepcji zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej.* Czasopismo naukowe Acta Scientiarum Poloniarum. Silvarum Colendarum Ratio et Industria Lignaria. Leśnictwo i Drzewnictwo 14 (2). Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań, s. 135-147.

Mój udział procentowy w powstanie tego artykułu wynosi 100%.

3. Sadowska B., *Modelowanie polityki rachunkowości Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe,* [w:] *Dylematy i perspektywy rozwoju finansów i rachunkowości.* Red. P. Szczypa, A. Zimny. Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, Konin, s. 147-158.

Mój udział procentowy w powstanie tego rozdziału wynosi 100%.

W ramach wymienionych sześciu publikacji naukowych zostały ujęte rozwinięcia niektórych wątków podjętych w monografii wskazanej jako główne osiągnięcie naukowe, omówione w punkcie 4 niniejszego Autoreferatu (prace te dotyczą w znacznym stopniu aspektów rachunkowości, informacji, zrównoważonego rozwoju, gospodarki komunalnej).

Charakterystyka artykułów

I nurt – rachunkowość gospodarki komunalnej w ekonomii zrównoważonego rozwoju

1. Sadowska B., *Wykorzystywanie narzędzi rachunkowości w sektorze usług komunalnych oraz ich rola w koncepcji społecznie odpowiedzialnego biznesu.* Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu Nr 513. Rachunkowość a controlling. Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu. Wrocław 2018, s.331-341.

Mój udział procentowy w powstanie tego rozdziału wynosi 100%.

Celem niniejszego opracowania jest: 1) Przedstawienie roli i znaczenia systemu rachunkowości zarządczej w kontekście dostarczania informacji o realizacji koncepcji społecznej odpowiedzialności biznesu w sektorze usług komunalnych oraz 2) Prezentacja wyników badań ankietowych. W trakcie pisania opracowania zostały wykorzystane metody indukcji, dedukcji, a także obserwacja uczestnicząca. Proces badawczy polegał na

zidentyfikowaniu problemu badawczego, a następnie ustosunkowaniu się do niego poprzez analizę informacji pochodzących z literatury krajowej i zagranicznej. Na tej podstawie zostały wyciągnięte wnioski. Przedmiotem moich zainteresowań był głównie system rachunkowości zarządczej oraz próba oceny znaczenia narzędzi tego systemu w generowaniu różnorodnych informacji (finansowych, ekologicznych, społecznych) jako uzupełnienie systemu rachunkowości finansowej. Narzędzie badawcze stanowił oryginalny kwestionariusz ankietowy. Respondenci udzielali odpowiedzi na 17 pytań. Zagadnienia ankiety podzielono na grupy tematyczne: Część I – rachunkowość, informacje ogólne, część II - rachunkowość fakultatywna – system rachunkowości zarządczej. Badania o charakterze pilotażowym miały na celu poznanie instrumentów rachunkowości zarządczej, które wspomagają dostarczanie informacji o działalności przedsiębiorstwa różnym zainteresowanym użytkownikom. Artykuł składa się z opisu metodyki badań oraz przebiegu procesu badawczego, trzech części merytorycznych, wstępu i zakończenia. Pierwsza część pracy ma charakter teoretyczny, w której omówiono społeczną odpowiedzialność biznesu sektora usług komunalnych jako odpowiedź na koncepcję zrównoważonego rozwoju. Wskazano, że CSR sektora usług komunalnych jako odpowiedź na koncepcję zrównoważonego rozwoju powinna się przejawiać tym, że prowadząc działalność gospodarczą jednostki muszą godzić relacje społeczne, ekologiczne i ekonomiczne. Kolejna część artykułu dotyczy informacyjnej roli system rachunkowości w społecznie odpowiedzialnym sektorze usług komunalnych. W tej części opracowania określono możliwości wykorzystania narzędzi systemu rachunkowości finansowej i zarządczej na każdym etapie realizacji celów gospodarki komunalnej oraz podjęto próbę ustalenia potrzeb informacyjnych najważniejszych interesariuszy sektora komunalnego. W części dotyczącej narzędzi rachunkowości obligatoryjnej i fakultatywnej oraz ich roli w koncepcji społecznie odpowiedzialnego biznesu umiejscowiono wyniki badań empirycznych. Wyniki badań empirycznych determinowały konstruowanie wniosków, iż:

- ✓ współcześnie, również podmioty sektora usług komunalnych podejmują działania w ramach koncepcji zrównoważonego rozwoju, deklarując społeczną odpowiedzialność,
- ✓ na potrzeby realizowania różnych celów organizacji, takich jak, cele ekologiczne czy społeczne konieczne staje się korzystanie z instrumentów rachunkowości zarządczej, na co zwracają uwagę praktycy biorący udział w badaniu ankietowym,
- ✓ jedynie 20% podmiotów sektora komunalnego (biorących udział w badaniu) wykorzystuje narzędzia rachunkowości zarządczej, część z nich w ograniczonym zakresie [ze względu na niewielką próbę badawczą wnioski te należy traktować z dużą ostrożnością].

Artykuł został przygotowany na konferencję organizowaną przez Katedrę Rachunku Kosztów, Rachunkowości Zarządczej i Controllingu Wydziału Zarządzania, Informatyki i Finansów Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (2018).

2. Sadowska B., *Rachunkowość zarządcza jako element zintegrowanego systemu informacyjnego jednostki gospodarczej.* Red. A. Szychta. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości tom 98 (154). Wydawnictwo: Rada Naukowa Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Warszawa, s. 225–245.

Mój udział procentowy w powstaniu tego rozdziału wynosi 100%.

Celem opracowania było zdefiniowanie rodzaju potrzeb informacyjnych przedsiębiorstw oraz wskazanie możliwości zastosowania rozwiązań z zakresu rachunkowości zarządczej jako źródła informacji zarządczej w organizacji. Dla potrzeb artykułu przyjęto tezę: „Rachunkowość finansowa generuje głównie informacje finansowe - ex post na potrzeby sprawozdawcze i kontrolne, dlatego nie powinna stanowić jedyne go elementu zintegrowanego systemu informacyjnego organizacji. Współczesne przedsiębiorstwo potrzebuje również informacji - ex ante na potrzeby zarządzania oraz informacji niefinansowych, które mogą być dostarczane przez rachunkowość zarządczą”. Wybór metod i technik badawczych był efektem procesów konceptualizacji i operacjonalizacji. W pracy wykorzystano następujące metody i techniki badawcze: analizę źródeł wtórnych – krytyczna analiza literatury, obserwacja, badania ilościowe pierwotne – metoda ankietowa, analiza zjawisk i synteza wyników, technika graficznej prezentacji wyników. Badania ankietowe były poprzedzone wywiadem osobistym standaryzowanym. Dane pozyskano, wykorzystując technikę PAPI⁴ oraz technikę CATI⁵. Rozmowy przeprowadzono z przedstawicielami praktyki gospodarczej w okresie październik – listopad 2017 roku. W wywiadach wzięli udział główni księgowi oraz księgowi, pracownicy komórek finansowo-księgowych w wybranych jednostkach gospodarczych sektora prywatnego oraz sektora finansów publicznych.

Wyniki badań empirycznych umożliwiły identyfikację narzędzi rachunkowości, które mogą się przyczyniać do generowania informacji w tych obszarach. I tak, za kluczowe instrumenty rachunkowości zarządczej, zgodnie z udzielonymi przez respondentów odpowiedziami można uznać: budżety (sprzedaży, przychodów, kosztów), rachunek kosztów zmiennych, analizę prognozy rentowności, marżę bezpieczeństwa, rachunek kosztów działań, rachunek kosztów jakości. Powyższe wnioski mają charakter ogólny i stanowią jedynie przyczynek do pogłębionych interdyscyplinarnych badań naukowych.

3. Sadowska B., *Controlling usług komunalnych w gminie*, [w:] *Zarządzanie Finansami*. Red. Błażej Prusak. Wydawca: Politechnika Gdańska. Wydział Zarządzania i Ekonomii. Gdańsk 2015, s. 103-117.

Mój udział procentowy w powstaniu tego rozdziału wynosi 100%.

Celem opracowania było usystematyzowanie wiedzy na temat usług komunalnych i controllingu w sferze budżetowej oraz próba odpowiedzi na pytanie badawcze: Czy controlling może determinować poziom kosztów usług komunalnych (na przykładzie komunalnej gospodarki mieszkaniowej w gminach). Przedstawione w opracowaniu zagadnienia zostały opisane na podstawie doświadczeń własnych zdobytych w latach 2003-2014 (praca zawodowa w zakładzie budżetowym „Zakładzie Gospodarki Mieszkaniowej”). Do zrealizowania celu wykorzystano również takie metody badawcze jak: analizę literatury, analizę dokumentów źródłowych zakładu budżetowego, obserwację bezpośrednią, wywiad. Artykuł składa się ze wstępu, wniosków, oraz czterech części merytorycznych. W pierwszej

⁴ Dane zostały pozyskane za pomocą bezpośrednich indywidualnych wywiadów kwestionariuszowych.

⁵ CATI oznacza wywiad telefoniczny ze wspomaganie m komputerowym.

części wyjaśniam pojęcie i zakres usług komunalnych. W drugiej części artykułu zdefiniowałam controlling. Trzecia część opracowania obejmuje klasyfikację kosztów komunalnej gospodarki mieszkaniowej, a ostatnia część artykułu dotyczy wybranych elementów controllingu jako deteminanty kształtowania poziomu kosztów komunalnych usług mieszkaniowych. Konkludując, należy stwierdzić, że wykorzystywanie instrumentów controllingu w odniesieniu do komunalnych usług mieszkaniowych:

- ✓ może generować niższe koszty działalności,
- ✓ wymusza powiązania celów operacyjnych i strategicznych z budżetami, minimalizując odchylenia stanu planowanego z rzeczywistym wykonaniem,
- ✓ pozwala na wykreowanie optymalnego systemu motywacyjnego, a tym samym na kreowanie poziomu kosztów wynagrodzeń, premii, dodatków oraz kształtowanie innych kosztów dotyczących kapitału ludzkiego, m.in. kosztów podróży służbowych.

II nurt – rachunkowość gospodarki leśnej w ekonomii zrównoważonego rozwoju

4. Sadowska B., Szczypa P., *Pomiar i wycena dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasu w systemie rachunkowości – wybrane elementy.* Red. A. Szychta. Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości 97 (153). Wydawnictwo: Rada Naukowa Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Warszawa, s. 99-113.

Byłam autorką koncepcji, założeń, metod badawczych, współautorką nadań empirycznych, autorką wniosków i postulatów. Opracowałam 60% tekstu.

Mój udział procentowy w powstanie tego artykułu wynosi 60%.

Artykuł miał na celu (1) przedstawienie metod wyceny dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasu praktykowanych i możliwych do zastosowania w gospodarce leśnej (2) zidentyfikowanie (na poziomie ogólnym) narzędzi rachunkowości, które wspomogą proces pomiaru i wyceny kosztów i przychodów pozaprodukcyjnych funkcji lasu. Dla potrzeb opracowania przyjęto hipotezę: *Dotychczasowe rozwiązania z zakresu pomiaru i wyceny dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasu w ramach systemu rachunkowości są niewystarczające jako źródło informacji dla interesariuszy Lasów Polskich.* Podstawowym źródłem danych była analiza piśmiennictwa z zakresu rachunkowości oraz krajowe i międzynarodowe regulacje z zakresu pomiaru i wyceny w systemie rachunkowości. Posłużyliśmy się metodą indukcji i dedukcji. Ponadto wykorzystaliśmy doświadczenia własne, oraz przeprowadziliśmy wywiady z pracownikami jednostek organizacyjnych LP (nadleśnictwa) i przedstawicielami społeczności lokalnej (mieszkańcy gmin). W opracowaniu odnieśliśmy się do pozaprodukcyjnych funkcji lasów, przyjmując, dla celów rozważań teoretycznych⁶ zaproponowaną klasyfikację pozaprodukcyjnych funkcji lasów w internetowej Encyklopedii Leśnej (www 1). Las poza dostarczaniem drewna i użytków nieдрzewnych spełnia wiele funkcji pozaprodukcyjnych, które są pozaprodukcyjnym użytkowaniem lasu. Są

---

⁶ We wnioskach końcowych dla potrzeb modelowego ujęcia pomiaru kosztów pozaprodukcyjnych funkcji lasu, zaproponowaliśmy autorską klasyfikację tych funkcji, dzieląc je na 9 podstawowych kategorii.

to funkcje: glebochronne, wodochronne, ochrona przed lawinami, funkcje dydaktyczne, turystyczne, rekreacyjne i inne⁷.

Należy zadać pytania badawcze:

1. Czy narzędzia i metody pomiaru oraz wyceny stosowane w systemie rachunkowości obligatoryjnej są wystarczające do wyceny dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasów oraz czy stanowią wiarygodne i pełne źródło informacji dla kierownictwa LP i społeczeństwa?
2. Czy podsystem rachunkowości zarządczej dysponuje narzędziami pomiaru i wyceny, które mogą uzupełniać obecne instrumenty/metody pomiaru i wyceny kosztów i przychodów pozaprodukcyjnych funkcji lasów?

W zakresie zasad pomiaru i wyceny odnieśliśmy się do podstawowego aktu prawnego, jakim jest ustawa o rachunkowości⁸ oraz do Krajowych i Międzynarodowych Standardów Rachunkowości (KSR, MSR). Opracowanie naukowe składa się ze wstępu, opisu celu badań, opisu metodyki badań, przedstawienia wyników badań w ujęciu od teorii do praktyki, zaprezentowaniu dyskusji z uwzględnieniem poglądów i opinii praktyki gospodarczej oraz wniosków końcowych. Konkludując rozważania na temat pomiaru i wyceny dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasu, skonstruowaliśmy następujące wnioski:

- ✓ nie ma jednej, uniwersalnej metody wyceny pozaprodukcyjnych funkcji lasu, która mogłyby spełnić wymagania systemu rachunkowości finansowej czy zarządczej,
- ✓ rachunkowość jednostek organizacyjnych LP nie objęła pełnym zakresem nakładów i kosztów pozaprodukcyjnych funkcji lasu, w tym kosztów pośrednich,
- ✓ istnieje pilna potrzeba wartościowania dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasów poprzez pomiar oraz pełną wycenę jego walorów,
- ✓ jako autorzy proponujemy⁹ opracowanie odpowiednich przepisów i procedur umożliwiających skuteczny pomiar i wycenę funkcji ekologicznych i społecznych, np. standard krajowy w zakresie gospodarki leśnej,

---

⁷ Inną klasyfikację pozaprodukcyjnych funkcji lasu, w kontekście celów realizowanych przez LP, proponuje Rogall (2010, s.47): „cele LP są realizowane przez funkcje: a) ekologiczne: ochrona atmosfery ziemskiej, zachowanie różnorodności przyrodniczej, zrównoważone wykorzystywanie zasobów odnawialnych i nieodnawialnych, eliminowanie szkodliwych substancji, b) społeczne: demokracja uczestnicząca i praworządność, wyeliminowanie ubóstwa, bezpieczeństwo społeczne, równość szans i integracja społeczna, bezpieczeństwo zewnętrzne i wewnętrzne życia ludzi”. Jeszcze inne podejście prezentuje Korelewski (2000, s. 5.9), tj. wyróżnia funkcje: a) środowiskowe: klimatyczne, hydrologiczne, glebowe, filtracyjno-detoksykacyjne, biocenotyczne, krajobrazowe, b) społeczne: rekreacyjne i zdrowotne, kulturalne, edukacyjne.

⁸Ustawa o rachunkowości (UoR) w zakresie wyceny nie odnosi się do dóbr i usług, które są dostarczane przez Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (PGL LP, LP) w ramach pozaprodukcyjnych funkcji lasów. Art. 28 UoR wskazuje na wycenę bieżącą i bilansową środków trwałych. W ramach tej wyceny organizacja może wyceniać środki trwałe ustalając ich wartości początkowe: według ceny nabycia, kosztu wytworzenia, wartości godziwej, wartości zaktualizowanej. Art. 33 UoR odnosi się do metod wyceny wartości niematerialnych i prawnych, art. 34 – to zasady wyceny majątku obrotowego, art. 35 – określa zasady wyceny inwestycji. Krajowy Standard Rachunkowości nr 4 zawiera w sobie jedynie informację dotyczącą utraty wartości aktywów. Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 16 odnosi się do rzeczowych aktywów trwałych, a dokładnie do wyceny w wartości godziwej tych aktywów, Międzynarodowy Standard Rachunkowości nr 41 pt. „Ujmowanie i wycena” dotyczy działu „Rolnictwo” i zwiera wytyczne dotyczące aktywów biologicznych i wyceny w wartości godziwej.

⁹ Skupiliśmy się w niniejszym artykule na ogólnych zagadnieniach pomiaru i wyceny pozaprodukcyjnych funkcji lasu ze względu na ograniczoną objętość artykułu oraz szerokie ujęcie tego problemu zarówno przez środowisko naukowców, jak i praktyków. Niniejszy artykuł jest jednym z dwóch opracowań na temat szeroko pojętego pojęcia pomiaru i wyceny wszystkich funkcji lasu. Problematyka ta, niezwykle istotna będzie

- ✓ w przypadku, gdy obligatoryjny system rachunkowości finansowej nie dostarcza metod i narzędzi wyceny dokonań pozaprodukcyjnych funkcji lasów (brak uregulowań w UoR, KSR, MSR), należy korzystać z innych instrumentów, jakie oferuje teoria rachunkowości, takich jak: cykl życia produktu/usługi, strategiczna karta wyników, rachunek kosztów działań.

5. Sadowska B., *Narzędzia rachunkowości Lasów Państwowych w zakresie zaspokajania potrzeb informacyjnych użytkowników sektora publicznego, prywatnego i pozarządowego w koncepcji zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej.* Czasopismo naukowe Acta Scientiarum Poloniarum. Silvarum Colendarum Ratio et Industria Lignaria. Leśnictwo i Drzewnictwo 14 (2). Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań, s. 135-147.

Mój udział procentowy w powstaniu tego artykułu wynosi 100%.

Na każdym etapie realizacji zadań i celów zrównoważonej gospodarki leśnej, Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (PGL LP) potrzebuje wielu aktualnych i rzetelnych informacji. Informacja generowana jest przez system rachunkowości. Może być ilościowa, wartościowa i jakościowa dotycząca uwarunkowań ekologicznych, społecznych oraz ekonomicznych.

Celem głównym opracowania było zidentyfikowanie skutecznych narzędzi rachunkowości, które będą generowały użyteczną informację na potrzeby współpracy międzysektorowej. Podjęłam próbę odpowiedzi na pytania:

1. Jaki podsystem rachunkowości dominuje w PGL LP?
2. Czy ten podsystem generuje informacje w trybie ex post na potrzeby sprawozdawcze i kontrolne, czy również ex ante na potrzeby prognozowania i planowania strategicznego?

W opracowaniu wskazałam cel szczegółowy: „istnieje potrzeba większego zaangażowania narzędzi rachunkowości, jako źródła informacji dla różnych grup użytkowników informacji w odniesieniu do współpracy międzysektorowej”. W trakcie badań nad opracowaniem wykorzystałam następujące metody badań naukowych: analizę literatury, metody indukcji i dedukcji, analizę zjawisk i syntezę wyników, indywidualne wywiady pogłębione. Układ i treść opracowania podporządkowałam realizacji założonych celów i weryfikacji postawionej tezy. Ze względu na ograniczoną objętość opracowania zaprezentowałam jedynie wybrane aspekty dotyczące narzędzi rachunkowości finansowej w zakresie zaspokajania potrzeb informacyjnych w aspekcie zrównoważonego rozwoju gospodarki leśnej. Artykuł składa się ze wstępu, trzech części merytorycznych oraz podsumowania. W pierwszej części opracowania wskazałam akty prawne regulujące rozwiązania rachunkowości finansowej w Lasach Państwowych, w drugiej części dokonałam przeglądu podstawowych narzędzi rachunkowości finansowej w PGL LP. Kolejna część artykułu obejmuje rachunkowość finansową PGL LP w gospodarce zrównoważonego rozwoju na tle wyzwań wobec międzysektorowych problemów współpracy. Podsumowując rozważania na temat roli i narzędzi rachunkowości finansowej, informacji przez nią

---

przedmiotem rozważań kolejnych naszych publikacji. Mają nadzieję, iż ten głos w dyskusji może stanowić przyczynek do wypracowania Krajowego Standardu Rachunkowości w zakresie wyceny funkcji lasu.

generowanych oraz potrzeb użytkowników (różne sektory gospodarki) w realizacji koncepcji zrównoważonego rozwoju sformułowałam wnioski, iż:

- ✓ w PGL LP dominuje podsystem rachunkowości finansowej,
- ✓ podsystem rachunkowości finansowej generuje głównie informacje w trybie ex post na potrzeby sprawozdawcze i kontrolne,
- ✓ istnieje konieczność poszukiwania nowych narzędzi, które będą generowały użyteczną informację w PGL LP, zgodnie z oczekiwaniami różnych grup użytkowników w ramach współpracy międzysektorowej.

Artykuł został przygotowany na konferencję pt. „Międzysektorowe problemy współpracy w polskim leśnictwie” organizowaną przez Katedrę Ekonomiki Leśnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu.

6. Sadowska B., *Modelowanie polityki rachunkowości Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe*. [w:] *Dylematy i perspektywy rozwoju finansów i rachunkowości*. Red. P. Szczypa, A. Zimny. Wydawnictwo Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie, Konin, s. 147-158.

Mój udział procentowy w powstaniu tego rozdziału wynosi 100%.

Generowanie zbiorów informacji przyrodniczo-leśnych, techniczno-ekonomicznych w Przedsiębiorstwie Gospodarki Leśnej Lasy Państwowe (PGL LP) jest możliwe dzięki polityce rachunkowości, branżowym planie kont oraz Systemowi Informatycznemu Lasów Państwowych (SILP). Celem rozdziału była analiza oraz przedstawienie zakresu polityki rachunkowości PGL LP wraz z planem kont oraz propozycja zmian, w celu dostosowania polityki rachunkowości i planu kont do podsystemu rachunkowości zarządczej. Postawiłam tezę, że: „Stosowanie podsystemu rachunkowości zarządczej wymaga wprowadzenia zmian w systemie polityki rachunkowości, w tym w planie kont, między innymi poprzez zastosowanie rozbudowanego zespołu 5- Koszty według miejsc powstawania (typów działalności)”. Podczas pisania rozdziału zastosowałam następujące metody badawcze: studia literatury przedmiotu, metoda obserwacji i analizy dokumentów.

W pierwszej części opracowania przedstawiłam zagadnienie dotyczące polityki rachunkowości w aspekcie współczesnych dylematów rachunkowości. Następnie odniosłam się do specyfiki polityki rachunkowości PGL LP oraz systemu informatycznego, jako element systemu rachunkowości PGL LP wskazując, że System Informatyczny Lasów Państwowych (SILP) to narzędzie informatyczne, które uwzględnia złożoność procesów gospodarczych na każdym poziomie zarządzania w lasach, tj.: w leśnictwach, nadleśnictwach, zakładach, regionalnych dyrekcjach, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych. W kolejnej części artykułu zaprezentowałam kierunki zmian w polityce rachunkowości PGL LP z perspektywy rozwoju współczesnej rachunkowości. Przedstawiłam przykładowe rozwiązanie organizacji branżowego planu kont PGL LP, uwzględniające potrzeby rachunkowości finansowej i zarządczej pozwalające na wprowadzenie nowoczesnych narzędzi rachunkowości jako autorską propozycję modelowania planu kont dla PGL LP. W zakończeniu podkreśliłam, że moje rozważania skupiały się zasadniczo na aspekcie polityki rachunkowości i branżowego planu kont wykorzystywanego przez PGL LP, sygnalizując, iż budowa, układ i skala złożoności branżowego planu kont PGL LP, jego rozbudowa, stopień szczegółowości

analityki, zależą od zakresu ujawniania informacji finansowych i niefinansowych odbiorcom wewnętrznym oraz zewnętrznym - różnym grupom interesariuszy.

Artykuł naukowy przygotowałam w ramach I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „Współczesne wyzwania finansów i rachunkowości” - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Koninie.

***

Oprócz mojego głównego osiągnięcia naukowego omówionego w punkcie 4 niniejszego Autoreferatu jestem również autorką lub współautorką innych 54 opublikowanych prac¹⁰, w tym prac zwartych. Wśród wszystkich moich publikacji na uwagę zasługuje 12 prac obcojęzycznych (anglojęzycznych artykułów, rozdziałów, refertów), opublikowanych w wydawnictwach polskich i zagranicznych (np. w Bułgarii, na Ukrainie). Ponadto jestem współautorką 6 opracowań będących dokumentacjami prac badawczych wykonanych w ramach badań statutowych oraz 2 opracowań wykonanych na zlecenie jednostek sektora finansów publicznych¹¹.

Publikacja naukowa przygotowana we współautorstwie: Ankudo-Jankowska A., Starosta-Grała M., Sadowska B., Kożuch A., pt. *Wykorzystanie źródeł zewnętrznych w finansowaniu edukacji przyrodniczo-leśnej w Lasach Państwowych*, została przyjęta do druku w miesięczniku Sylwan 163 (xx): xx-xx, 2019, (Impact Factor: 0,623; Lista A) Polskie Towarzystwo Leśne. Warszawa 2019 (czasopismo znajdujące się w bazie Journal Citation Reports (JCR), <https://sylwan.lasy.gov.pl/apex/f?p=105:HOME:::NO:1::>),

a opracowanie napisane we współautorstwie: Bera A., Sadowska B., pt. *Clean Production as an Element of Sustainable Development [w:] Sustainable Production: Novel Trends in Energy, Environment and Material Systems. Studies in Systems, Decision and Control*. Red. G. M. Krolczyk, M. Wzorek, A. Król, O. Kochan, J. Su, J. Kacprzyk, zostało przyjęte do druku w Wydawnictwie Springer, Associate Editor in Elsevier Journal Measurement, <https://www.springer.com/gp/book/9783030112738>

Moje artykuły naukowe opublikowane w materiałach konferencyjnych, znajdują się w bazie Web of Science – WoS, na przykład opracowanie napisane we współautorstwie: Lulek A., Sadowska B., *The problem of risk in the economy of sustainable development on the example of the State Forests*. Red. B. Polszakiewicz. *Ekonomia i Prawo. Economics and Law*, Volume 17, Issue 1, March 2018, pp. 103-120, (*mój udział procentowy w powstanie*

---

¹⁰ Spis publikacji zawarto w załączonym „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część IIA i B.

¹¹ Spis opracowań zbiorowych, dokumentacji prac badawczych i ekspertyz, zawarto w załączonym „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część II C, III M.

tego artykułu wynosi 50%) jest indeksowana w bazie WoS. Pięć innych opublikowanych opracowań pokonferencyjnych oczekuje na indeksację w bazie WoS¹².

Należy podkreślić, że jestem autorką (współautorką) dwóch monografii naukowych, autorką 5 rozdziałów w monografiach, autorką monografii dydaktycznej, współautorką oraz redaktorem innej monografii dydaktycznej. Opublikowałam 10 rozdziałów w podręcznikach akademickich, przy czym 4 we współautorstwie oraz 13 artykułów naukowych w czasopiśmie ogólnopolskich, w tym 6 współautorskich. W pracach naukowych i zeszytach ośrodków akademickich w Polsce opublikowałam 14 artykułów naukowych, w tym 3 we współautorstwie¹³.

Moje opracowania naukowe są publikowane w czasopiśmie, zeszytach i pracach naukowych, w tym w znajdujących się na listach Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego, np.:

- ✓ Zeszyty Teoretyczne Rachunkowości, Wydawnictwo: Rada Naukowa Stowarzyszenia Księgowych w Polsce (15 pkt), Warszawa;
- ✓ Studia i Prace Kolegium Zarządzania i Finansów, Szkoła Główna Handlowa w Warszawie (12 pkt);
- ✓ Ekonomia i Prawo. Economics and Law, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu (12 pkt);
- ✓ Intercathedra, Scientific Quarterly - Faculty of Economics and Social Sciences, University of Life Sciences, Poznań (10 pkt);
- ✓ Prace Naukowe Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu (10 pkt);
- ✓ Ekonomiczne Problemy Usług, Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin (8 pkt);
- ✓ Czasopismo Finanse Komunalne, Wydawnictwo Wolters Kluwer, Warszawa (7 pkt);
- ✓ Czasopismo naukowe Acta Scientiarum Poloniarum, Silvarum Colendarum Ratio et Industria Lignaria, Wydawnictwo Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Poznań (6 pkt).

Współpracuje również z Wydawnictwem CeDeWu sp. z o.o. w Warszawie. Łączna liczba punktów MNiSW po uzyskaniu stopnia doktora nauk ekonomicznych wynosi 380.

Publikacje, których jestem autorką lub współautorką są cytowane w literaturze przez innych autorów. Jednakże liczba cytowań w bazie Google Scholar nie odzwierciedla wszystkich moich artykułów, które są cytowane przez innych naukowców. Niektóre

---

¹² Szczegółowe informacje wraz z linkami do tych publikacji zawarto w w załączonym „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część I, II A, II B.

¹³ Spis publikacji zawarto w załączonym „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część II B.

cytowania nie są automatycznie dodawane do bazy Gogle Scholar, co stanowi o ułomności tego narzędzia¹⁴. Mój indeks Hirscha wynosi 3.

Po obronie doktoratu uczestniczyłam w dwóch projektach badawczych:

1. 2018: Tytuł projektu: „Applying Energy efficient measures for metal and metalworking industry and SMEs”, realizowanym przez partnerów z Hiszpanii (lider projektu), Włoch, Francji i Polski. Projekt jest finansowany w ramach programu badawczego Unii Europejskiej Horyzont 2020 (project No. 694638). Realizowałam w ramach tego projektu konsultacje eksperckie w ramach WP5, którego przedmiotem było badanie benchmarkingowe dotyczące polityki energetycznej, produktów finansowych w zakresie efektywności energetycznej oraz roli ESCO (benchmarking studies on the Energy service contracts, the role of ESCOs and on financial products for Energy savings investments – the national contexts). Ekspert. Członek zespołu projektowego.
2. 2018: Tytuł projektu: „Przeprowadzenie badań nad nowym, prototypowym produktem w postaci SMARTmebli, dostosowanych do osób ze zróżnicowanym stopniem niepełnosprawności, w otoczeniu stanowiącym model warunków rzeczywistego funkcjonowania przy kluczowym zaangażowaniu użytkowników końcowych”. Projekt finansowany z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego 2014-2020. Oś Priorytetowa 1 gospodarka, Innowacje, nowoczesne Technologie. Działanie 1.1 projekty badawczo-rozwojowe przedsiębiorstw. Typ projektu 1 Małe projekty B+R. Członek zespołu projektowego.

W latach 2013-2019 byłam również członkiem zespołów badawczych i wykonawcą 6 zadań badawczych w ramach realizacji działalności statutowej Katedry (Zespołu) Rachunkowości i Controllingu, Uniwersytetu Szczecińskiego. Poszczególne tematy badawcze zostały opisane w Załączniku 3. Uzyskane wyniki prowadzonych w trakcie rozwoju naukowego badań, poddawałam opinii, dyskusji i krytyce naukowej podczas krajowych oraz międzynarodowych konferencji.

Brałam też udział w innych przedsięwzięciach naukowych i badawczych we współpracy z pracownikami różnych jednostek. Po uzyskaniu stopnia doktora jestem jednym z autorów 20 publikacji współautorskich (przede wszystkim artykułów i rozdziałów), które zostały opracowane w ramach współpracy naukowej obejmującej 23 różnych Autorów, w tym z zagranicy oraz 5 samodzielnych pracowników nauki, afiliowanych w 10 jednostkach naukowych w Polsce i zagranicą. Byłam inicjatorką i głównym twórcą koncepcji tych prac. W latach 2013-2019 współpracowałam między innymi z pracownikami: Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego, Katedry Ekonomii Leśnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu, Katedry Rachunkowości Uniwersytetu Ekonomicznego w Katowicach, Katedry Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu, Państwowej Wyższej Szkoły Zawodowej w Koninie,

---

¹⁴ Szerzej w załączonym „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacji o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część II, grupa E.

University of Oslo, Faculty of Social Sciences Panevezys University of Applied Sciences Lithuania, Technical University of Liberec, Czech Republic. Współpraca ta dotyczyła między innymi konferencji naukowych, mojego udziału w przeprowadzaniu badań ankietowych, a także opracowywaniu wspólnych artykułów naukowych. Ważne dla mojego rozwoju naukowego były konsultacje z pracownikami samodzielnymi: Katedry Ekonomiki Leśnictwa Uniwersytetu Przyrodniczego w Poznaniu oraz Katedry Teorii Rachunkowości i Analizy Finansowej Uniwersytetu Ekonomicznego we Wrocławiu.

Ponadto za znaczącą współpracę uznaję współpracę międzynarodową zarówno naukową, jak i praktyczną, szczególnie z przedstawicielami wyżej wymienionych jednostek naukowych w Norwegii, Szwecji, Republice Czeskiej oraz na Litwie, które zaowocowały wspólnymi artykułami naukowymi¹⁵.

Wspólne opracowania świadczą o umiejętności prowadzenia przeze mnie badań i pracy zespołowej.

Uzyskiwałam nagrody i wyróżnienia za swoją działalność, w tym za działalność naukową. Za działalność naukową otrzymałam:

1. Medal Komisji Edukacji Narodowej za szczególne zasługi dla oświaty i wychowania. Warszawa, dnia 09 sierpnia 2018r.
2. Wyróżnienie Dziekana Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego za monografię: „*Rachunek kosztów działań logistycznych*”, CeDeWu, Warszawa 2017, s. 273.
3. Wyróżnienie Dziekana Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego za uzyskanie największej liczby punktów w rankingu publikacji za lata 2016-2019.

Brałam udział w krajowych i międzynarodowych konferencjach naukowych oraz wygłaszałam referaty na krajowych i międzynarodowych konferencjach tematycznych. Ogólnie brałam udział w ok 35 konferencjach (głównie w Polsce, a także na Ukrainie, w Bułgarii, Norwegii)¹⁶. Po uzyskaniu stopnia doktora w latach 2013-2019 byłam autorką lub współautorką 2 monografii naukowych oraz 17 referatów¹⁷ zaprezentowanych w ramach krajowych i międzynarodowych konferencji naukowych, podczas konferencji organizowanych lub współorganizowanych przez kilkanaście uczelni, w tym Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, Wyższą Szkołę Finnasów i Zarządzania w Warszawie,

---

¹⁵ Takie jak: 1) Sadowska B., Z. Brabec, *Sustainable accounting instruments for municipal management*. International Multidisciplinary Scientific Conference in Social Sciences and Arts SGEM 2018. *Ekonomia i Turystyka*¹⁵. Conference Proceedings (ISSN 2367-5659).

<https://sgemworld.at/ssgemlib/spip.php?article5954&lang=en>; 2) „*The accounting system as an information base for business performance management*”, III Ogólnopolska Konferencja Naukowa „Współczesne wyzwania finansów i rachunkowości”, Konin, 23-24 kwietnia 2018 r. Author/s: Beata Sadowska, Česlovas Bartkus (Faculty of Social Sciences, Panevezys University of Applied Sciences, Laisves a. 23, Panevezys LT-35200, Lithuania). Opracowanie w druku.

¹⁶ Informacje odnoszące się do udziału w konferencjach zawarto w „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część II, grupa I oraz część III, grupa B.

¹⁷ Spis referatów zawarto w załączonym „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część II, grupa I.

Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie, Uniwersytet Ekonomiczny w Katowicach, Uniwersytet Szczeciński, Uniwersytet Łódzki, a także w trzech innych państwach, Norwegii, Ukrainie oraz Bułgarii. Średnioroczny udział w konferencjach naukowych po uzyskaniu stopnia doktora wynosi ok. 6 (w tym 3 z wygłaszaniem referatu).

Brałam udział w komitetach organizacyjnych oraz radach naukowych krajowych i międzynarodowych konferencji. Byłam członkiem Rady Naukowo-Programowej Seminarium Ekologicznego pt. „*Gospodarowanie odpadami w gminach. Problemy i wyzwania*”, organizowanego w dniu 27 czerwca 2018r., w Szczecinie przez Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług. Na IV Międzynarodowej Konferencji Naukowej pt. „*Dylematy badań naukowych w różnych dziedzinach naukowych*”, która się odbyła 28 czerwca 2018r., w Katowicach pełniłam funkcję członka Rady Naukowej. Na II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „*Współczesne wyzwania finansów i rachunkowości*”, organizowanej przez Państwową Wyższą Szkołę Zawodową w Koninie w dniu 27-28 kwietnia 2017 r., pełniłam funkcję członka komitetu organizacyjnego konferencji. W ramach I Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej pt. „*Współczesne wyzwania finansów i rachunkowości*”, organizowanej przez Uniwersytet Szczeciński Wydział Zarządzania i Ekonomiki Usług wraz z Państwową Wyższą Szkołą Zawodową w Koninie w dniu 8 kwietnia 2016 r., byłam członkiem komitetu organizacyjnego konferencji. Na Konferencji Naukowej pt. „*Rachunkowość zarządcza/controllers – najlepsze praktyki*”, która się odbyła w dniu 21 kwietnia 2015 r., w Szczecinie, zorganizowana przez Katedrę Rachunkowości i Controllingu Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego pełniłam funkcję członka komitetu organizacyjnego konferencji.

Brałam udział w komitetach redakcyjnych i pracach redakcyjnych czasopism. Jestem redaktorem naukowym monografii „*Rachunkowość zarządcza w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa*”, wydanej w 2018 roku przez Wydawnictwo CeDeWu sp. z o.o., Warszawa, ss.401., oraz współautorem tej monografii, w której publikowali autorzy afiliowani w różnych jednostkach naukowych w Polsce. W 2017 roku byłam współredaktorem naukowym Zeszytu Naukowego EPU nr 2/2017 (127) „*Ekonomiczne Problemy Usług*”, wydanego przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, ss. 392. W latach 2016-2018 byłam redaktorem prowadzącym magazyn ogólnopolski „*Informacja Zarządcza*”, który jest wydawany przez Wydawnictwo Explanator – Iwona Dehina, Poznań. W 2015 roku pełniłam funkcję redaktora tematycznego Zeszytu Naukowego ZN 89 EPU 120 „*Ekonomiczne Problemy Usług – Rachunkowość i Controlling*”, wydanego przez Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin, ss. 150.

Jestem członkiem organizacji i towarzystw naukowych. W 2017 r., zostałam członkiem Polskiego Towarzystwa Leśnego (PTL). Jednym z podstawowych zadań Towarzystwa jest inicjowanie badań naukowych na potrzeby leśnictwa oraz powiązanie nauki z praktyką czyli efektywne wdrażanie rozwiązań do praktyki. Polskie Towarzystwo Leśne bierze czynny udział w toczących się dyskusjach nad przyszłym kształtem gospodarki leśnej w tym zmian

systemu rachunkowości w Lasach Państwowych. Od 2016 r., jestem członkiem Polskiego Towarzystwa Ekonomicznego (PTE). Jest to ogólnopolskie stowarzyszenie ekonomistów zrzeszające zarówno praktyków, jak i teoretyków. W 2015 r., zostałam członkiem Międzynarodowego Stowarzyszenia Controllerów – ICV (Internationaler Controller Verein) w Münchener. Jest to największe, prestiżowe stowarzyszenie społeczności controllerów. Celem ICV jest integracja środowiska, wzmocnienie statusu i rangi społeczności controllerów oraz pokazanie ich istotnej roli jako kluczowych partnerów biznesowych kadry zarządzającej, księgowych, rewidentów. Od 2014 r., jestem również członkiem Stowarzyszenia Księgowych w Polsce (SKwP). To najstarsza i największa polska organizacja skupiająca przedstawicieli środowiska zawodowego związanego z rachunkowością i finansami. W dobie globalizacji i integracji europejskiej Stowarzyszenie dzięki swoim doświadczeniom i ugruntowanej pozycji dąży do rozwijania rachunkowości i rewizji finansowej oraz krzewienia wiedzy wśród młodzieży.

Pobyty naukowe w zagranicznych ośrodkach (konsultacje naukowe, staże i praktyki, kweryndy biblioteczne, staże naukowo-zawodowe)¹⁸:

1. 2018, sierpień, wrzesień, Szwecja, Badhusvagen 4, Orust Schakt AB Mattias Olsson.
2. 2018, sierpień, Szwecja, Goteborgs Universitet.
3. 2018, kwiecień, Republika Czeska, Technical University of Liberec.
4. 2017, kwiecień, Litwa, Panevėžys University of applied sciences.
5. 2017, czerwiec, wrzesień, Szwecja, Stenungsund, Badhustorget Privatbostager AB.
6. 2015, kwiecień, Niemcy, Rostock Universitat.
7. 2014, październik, Niemcy, Die Freie Universitat Berlin.

Dodatkowo w okresie styczeń - wrzesień 2018 r., odbyłam staż zawodowy w Przedsiębiorstwie Usług Komunalnych, spółka z o.o. w Gryfinie. Celem stażu było poznanie specyfiki działalności spółki samorządowej. Staż zawodowy pozwolił mi zweryfikować wiedzę teoretyczną i praktyczną o działalności spółki samorządowej w zakresie zaspokajania potrzeb społeczności lokalnej.

Posiadam osiągnięcia i doświadczenie dydaktyczne. Moja działalność dydaktyczna od początku związana jest z Wydziałem Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego. Realizowane przeze mnie zajęcia dydaktyczne są spójne z problematyką prowadzonych przeze mnie badań naukowych, oraz interdyscyplinarnych zainteresowań (aspekt ekonomiczny, organizacyjny, finansowy i środowiskowy). Po uzyskaniu stopnia doktora, tj. od 2013 roku uczestniczę w procesie dydaktycznym, prowadząc wykłady i ćwiczenia na studiach stacjonarnych oraz niestacjonarnych pierwszego i drugiego stopnia, na kierunkach Finanse i rachunkowość, Ekonomia, Zarządzanie, Logistyka. W latach 2013 – 2019 prowadziłam zajęcia z następujących przedmiotów: podstawy rachunkowości, rachunkowość finansowa, rachunkowość zarządcza, rachunek kosztów, rachunkowość zarządcza w logistyce, rachunkowość i controlling usług bankowych, controlling finansowy,

---

¹⁸ Szerzej w załączonym „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część III L.

controlling logistyczny, controlling kosztów w logistyce, rachunek kosztów działań logistycznych, seminarium magisterskie. Po uzyskaniu stopnia doktora zrealizowałam w Uniwersytecie Szczecińskim zajęcia dydaktyczne (na studiach magisterskich i licencjackich).

W ramach studiów podyplomowych, uruchamianych pod moim kierownictwem „Rachunkowość budżetowa” prowadziłam przedmioty (wykłady i ćwiczenia): wprowadzenie do finansów publicznych, wprowadzenie do rachunkowości, rachunkowość jednostek samorządu terytorialnego, rachunkowość samorządowych jednostek i zakładów budżetowych, audyt wewnętrzny i kontrola zarządcza, rachunkowość zarządcza jednostek sektora finansów publicznych. W ramach studiów podyplomowych „Rachunkowość zarządcza i controlling” prowadziłam przedmioty (wykłady i ćwiczenia): wprowadzenie do rachunkowości i controllingu, strategiczna rachunkowość zarządcza, controlling zasobów ludzkich.

Jestem autorką i współautorką 2 podręczników akademickich: 2018, Sadowska B., Rachunkowość zarządcza w systemie informacyjnym przedsiębiorstwa. Red. B. Sadowska. Wydawnictwo CeDeWu sp. z o.o. Warszawa, ss.401 oraz monografii wydanej w 2017 roku, Sadowska B., Rachunek kosztów logistycznych w przedsiębiorstwie. Wydawnictwo CeDeWu sp. z o.o. Warszawa, ss.259. Opracowałam autorski program kształcenia na studiach podyplomowych „Rachunkowość budżetowa”.

Byłam promotorem 10 prac magisterskich oraz recenzentem 15 prac licencjackich i magisterskich obronionych na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego. Pełniłam również funkcję członka komisji egzaminu dyplomowego dla ok. 25 Dyplomantów. Ponadto w Uniwersytecie Szczecińskim byłam egzaminatorem dla ponad 200 Studentów w związku z prowadzonymi wykładami z kilku przedmiotów. Posiadam doświadczenia związane z opracowywaniem sylabusów (kart przedmiotów).

Przy prowadzeniu zajęć dydaktycznych w ramach różnych przedmiotów uwzględniałam własne publikacje i opracowane pomoce dydaktyczne. Jestem też współautorką publikacji wykorzystywanych przez innych prowadzących zajęcia dydaktyczne, w tym w innych jednostkach naukowych (PWSZ w Koninie, Uniwersytet Wrocławski, Politechnika Rzeszowska), np. książki „Podstawy rachunkowości”, „Rachunkowość finansowa”, „Rachunek kosztów działań logistycznych”. Należy zaznaczyć, że jestem zaliczana do minimum kadrowego na kierunku „Ekonomia” na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego.

Sprawowałam opiekę naukową nad studentami. W latach 2013-2019 na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego byłam prowadzącym seminarium magisterskie, do których przypisano 10 Dyplomantów. Udziałałam także konsultacji naukowych innym Dyplomantom, w tym Magistrantom oraz słuchaczom studiów podyplomowych. Podejmowałam współpracę dotyczącą prac doktorskich, biorąc aktywny udział w zebraniach naukowych i udzielając konsultacji naukowych. W latach 2013-2019 byłam członkiem 4 podkomisji doktorskich ds. otwarcia przewodu doktorskiego oraz pełniłam funkcję sekretarza podkomisji¹⁹. Jestem również promotorem pomocniczym w przewodzie doktorskim mgr Remigiusza Gołdysiaka nt. „Ustalenie wartości nadleśnictw na

¹⁹ Informacje odnoszące się tych aktywności zawarto w „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część III, grupa Q.

podstawie informacji z systemu rachunkowości” pod opieką naukową prof. Piotra Szczypy, PWSZ w Koninie, który został otwarty w 2018 roku.

W 2017 roku byłam autorką ekspertyzy wykonanej na zlecenie Łużyckiej Szkoły Wyższej im. Jana Benedykta Solfy w Żarach. Ekspertyza dotyczyła oceny poprawności przedłożonych dokumentów oraz propozycji opracowania sylabusów. W sierpniu 2013 roku na zlecenie Zakładu Gospodarki Mieszkaniowej w Świnoujściu przygotowałam autorskie projekty dokumentów niezbędnych do zmiany organizacyjnej zakładu budżetowego wynikającej z § 28 Uchwały Rady Miasta Świnoujście Nr XXV/204/2012 z dnia 31 maja 2012 roku w sprawie wieloletniego programu gospodarowania mieszkaniowym zasobem Gminy Miasto Świnoujście na lata 2012-2017²⁰.

Moją działalność dydaktyczną realizuję biorąc udział w programach i projektach organizowanych przez praktykę gospodarczą. Brałam czynny udział, prowadząc wykłady i zajęcia warsztatowe, między innymi, w:

- ramach projektu „Nowoczesne Zarządzanie Biznesem”, Krajowy Program współpracy szkół wyższych i sektora finansowego, prowadziłam wykłady na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego. pt.:
  - „ZUS – Ubezpieczenia społeczne w praktyce”,
  - „Budowanie wiarygodności kredytowej jednostki gospodarczej oraz społecznej – współczesne dylematy”,
- ramach projektu współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z Europejskiego Funduszu Społecznego - EBCL, prowadziłam warsztaty pt. „Rachunek i kalkulacja kosztów”.

Od wielu lat na prowadzone zajęcia dydaktyczne zapraszam praktyków z sektora przedsiębiorstw oraz sektora finansów publicznych, którzy wspierają proces dydaktyczny studentów, między innymi na studiach podyplomowych „Rachunkowość budżetowa”, których jestem kierownikiem. Od 2015 roku jestem wydziałowym opiekunem praktyk studenckich na kierunku Finanse i Rachunkowość, a w roku akademickim 2017/2018 byłam Koordynatorem ds. dydaktyki w Katedrze Rachunkowości i Controllingu²¹.

Moją działalność dydaktyczną realizuję nie tylko wśród studentów, ale także wśród młodzieży szkolnej. Biorę czynny udział w wykładach oraz warsztatach, których jestem pomysłodawczynią i z sukcesem realizuję program dydaktyczny dla młodzieży nie tylko w województwie zachodniopomorskim, ale również w województwie lubuskim. W latach

---

²⁰ Informacje odnoszące się tych aktywności zawarto w „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część III, grupa M.

²¹ Informacje odnoszące się tych aktywności zawarto w „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część III, grupa I, pkt. B, C, D.

2016-2018 prowadziłam 7 warsztatów dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych oraz byłam koordynatorem 7 innych warsztatów²².

Praca naukowo-dydaktyczna daje mi dużą satysfakcję z dwóch powodów, mianowicie: po pierwsze dlatego, że bardzo ją lubię, a po drugie dlatego, że mam dobry kontakt zarówno ze studentami i słuchaczami, jak również z przedstawicielami innych jednostek naukowych, którzy doceniają moje zaangażowanie i profesjonalizm. Praca naukowo-dydaktyczna jest moją pasją.

W latach 2015-2019 pełniłam funkcję Obserwatora Okręgowej Komisji Egzaminacyjnej w Poznaniu na egzaminie maturalnym, sprawdzianie, egzaminach zawodowych.

W ramach popularyzacji nauki współpracuję od 2014 roku z Ogólnopolską Grupą Wydawniczą „INFOR PL”, Wydawnictwem Explanator Iwona Dehina oraz Wydawnictwem Stowarzyszenia Księgowych w Polsce. Publikuję opracowania w takich czasopismach, jak: Rachunkowość budżetowa, Gazeta Samorządu i Administracji, Controlling i Rachunkowość Zarządcza, Biuletyn Głównego Księgowego, Controlling, Informacja Zarządcza, Finanse + controlling, Rachunkowość. Łącznie w latach 2014 - 2019 w ramach popularyzacji nauki opublikowałam ponad 25 artykułów²³.

Wśród innych osiągnięć i przejawów aktywności należy wskazać szereg działań organizacyjnych na rzecz macierzystego Wydziału Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego. Od 2018 jestem Kierownikiem Zespołu Rachunkowości i Controllingu w ramach Katedry Ekonomiki Przedsiębiorstw i Rachunkowości WZiEU na okres kadencji 2016-2020 (od 1 października 2018 r. do 3 sierpnia 2020 r.). W roku akademickim 2017/2018 pełniłam obowiązki Koordynatora ds. dydaktyki w Katedrze Rachunkowości i Controllingu. Od kilku lat pełnię funkcję kierownika studiów podyplomowych „Rachunkowość budżetowa”, I, II, III edycja w Państwowej Wyższej Szkole Zawodowej w Koninie oraz na Uniwersytecie Szczecińskim. Od 2015 roku jestem wydziałowym opiekunem praktyk studenckich na kierunku Finanse i Rachunkowość na Wydziale Zarządzania i Ekonomiki Usług Uniwersytetu Szczecińskiego oraz przewodniczącą Komisji ds. współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi z ramienia Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, o/Szczecin.

Za moje osiągnięcia dydaktyczne oraz działalność organizacyjną otrzymuję nagrody i wyróżnienia. W 2018 roku otrzymałam *Podziękowanie Stowarzyszenia Księgowych w Polsce, Oddział Okręgowy w Szczecinie za aktywność na rzecz Stowarzyszenia Księgowych*, obejmującą:

---

²² Informacje odnoszące się tych aktywności zawarto w „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część III, grupa I, pkt. F,G,H.

²³ Informacje odnoszące się tych aktywności zawarto w „Wykazie opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacja o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki”, część III, grupa I.

- pełnienie funkcji przewodniczącej Komisji ds. współpracy ze szkołami ponadgimnazjalnymi,
- prowadzenie zajęć warsztatowych popularyzujących zawód księgowego oraz SKwP w szkołach na terenie województwa zachodniopomorskiego oraz lubuskiego,
- koordynowanie projektu: „warsztaty dla słuchaczy szkół ponadgimnazjalnych”.

W 2017 roku otrzymałam nagrodę zespołową JM Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego za szczególne osiągnięcia dydaktyczne, za książki: podstawy rachunkowości, rachunkowość finansowa, zaawansowana rachunkowość finansowa, których jestem współautorką. W 2016 roku zostałam wyróżniona przez Dyрекcję oraz nauczycieli Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia im. prof. M. Jasińskiego w Szczecinie za pomoc w realizacji procesu dydaktyczno-wychowawczego poprzez współorganizowanie życia kulturalno-towarzyskiego uczniów, za bezinteresowność, życzliwość i wsparcie.

Posiadam doświadczenia o charakterze naukowym i praktycznym wynikające ze współpracy z naukowcami i praktykami, z podmiotami prywatnymi oraz publicznymi. Jako księgowa praktyk z 20-letnim stażem zawodowym, służę studentom swoim doświadczeniem, jako pracownik naukowo-dydaktyczny, służę przedsiębiorcom swoją wiedzą naukową, rozwiązaniami nowatorskimi oraz dokonuję relokacji rozwiązań teoretycznych i modelowych na płaszczyznę praktyki gospodarczej.

Pozostałe (i w niektórych aspektach rozszerzone) informacje dotyczące mojego dorobku oraz osiągnięć naukowych, dydaktycznych i organizacyjnych są zawarte w załączniku zatytułowanym „Wykaz opublikowanych prac naukowych lub twórczych prac zawodowych oraz informacji o osiągnięciach dydaktycznych, współpracy naukowej i popularyzacji nauki – załącznik 3”.

6. Podsumowanie

Tabela 1. Sumaryczna charakterystyka dorobku naukowo-badawczego

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA NAUKI I SZKOLNICTWA WYŻSZEGO z dnia 1 września 2011r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego Dziennik Ustaw Nr 196 poz. 1165		Szczegółowo wskazane osiągnięcia Habilitanta odpowiadające tej kategorii oceny
§ 3 punkt 2	W obszarze nauk społecznych - autorstwo lub współautorstwo publikacji naukowych w czasopismach znajdujących się w bazie Journal Citation Reports (JCR) lub na liście European Reference Index for the Humanities (ERIH),	1 artykuł (w tym 1 na liście A MNiSW) ²⁴
§ 4. Kryteria oceny w zakresie osiągnięć naukowo-badawczych habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy obejmują:	1) autorstwo lub współautorstwo monografii, publikacji naukowych w czasopismach międzynarodowych lub krajowych innych niż znajdujące się w bazach lub na liście, o których mowa w § 3, dla danego obszaru wiedzy;	Razem 53, w tym: <ul style="list-style-type: none"> • 2 monografie naukowe • 2 podręczniki akademickie • 15; rozdziałów w monografiach (5) lub podręcznikach akademickich(10), • 34 artykuły
	2) autorstwo lub współautorstwo odpowiednio dla danego obszaru: opracowań zbiorowych, katalogów zbiorów, dokumentacji prac badawczych, ekspertyz, utworów i dzieł artystycznych;	Udział w badaniach statutowych Zespołu/Katedry Rachunkowości i Controllingu- 6 raportów
	3) sumaryczny impact factor publikacji naukowych według listy Journal Citation Reports (JCR), zgodnie z rokiem opublikowania;	0,623
	4) liczbę cytowań publikacji według bazy Web of Science(WoS);	Liczba cytowań według bazy: <ul style="list-style-type: none"> • Web of Science(WoS) – 1 • Publish or Perish – 27 • Scholar Google - 27 • Baz Ekon - 5
	5) indeks Hirscha opublikowanych publikacji według bazy Web of Science(WoS);	Indeks Hirscha według bazy: <ul style="list-style-type: none"> • Web of Science (WoS) - 1 • Publish or Perish - 2 • Scholar Google - 3 • Baz Ekon - 1
	6) kierowanie międzynarodowymi lub krajowymi projektami badawczymi lub udział w takich	3 projekty

²⁴ Artykuł przyjęty do druku w czasopiśmie SYLWAN.

	projektach;	
	7) międzynarodowe lub krajowe nagrody za działalność naukową albo artystyczną;	3 nagrody
	8) wygłaszanie referatów na międzynarodowych lub krajowych konferencjach tematycznych	<ul style="list-style-type: none"> • Portugalia • Norwegia • Ukraina • Hiszpania • Polska (UMK Toruń, UE Wrocław, UE poznań, PWSZ Konin, Uniwersytet Szczeciński)
§ 5. Kryteria oceny w zakresie dorobku dydaktycznego popularyzatorskiego oraz współpracy międzynarodowej habilitanta we wszystkich obszarach wiedzy obejmują:	1) uczestnictwo w programach europejskich i innych programach międzynarodowych lub krajowych;	<ul style="list-style-type: none"> • Krajowy Program współpracy szkół wyższych i sektora finansowego (2) • EBCL
	2) udział w międzynarodowych lub krajowych konferencjach naukowych lub udział w komitetach organizacyjnych tych konferencji;	<ul style="list-style-type: none"> • udział z artykułem w 7 konferencjach międzynarodowych (w <i>Portugali, Norwegii, Ukrainie, Hiszpanii</i>) • udział w 28 konferencjach krajowych. • udział w 5 komitetach organizacyjnych konferencji krajowych (4) i międzynarodowych (1)
	3) otrzymane nagrody i wyróżnienia	<ul style="list-style-type: none"> • 1 nagroda za osiągnięcia dydaktyczne od JM Rektora Uniwersytetu Szczecińskiego • Podziękowanie Stowarzyszenia Księgowych w Polsce • Podziękowanie Ogólnokształcącej Szkoły Muzycznej I stopnia w Szczecinie
	4) udział w konsorcjach i sieciach badawczych;	brak
	5) kierowanie projektami realizowanymi we współpracy z naukowcami z innych ośrodków polskich i zagranicznych, a w przypadku badań stosowanych we współpracy z przedsiębiorcami;	brak
	6) udział w komitetach redakcyjnych i radach naukowych czasopism;	W latach 2015-2018 udział w Komitecie redakcyjnym Zeszytów Naukowych Uniwersytetu Szczecińskiego Ekonomiczne Problemy Usług, redaktor naukowy monografii dydaktycznej, redaktor prowadząca magazyn ogólnopolski „Informacja zarządcza”.
	7) członkostwo w międzynarodowych lub krajowych organizacjach i towarzystwach naukowych;	Członkostwo w: <ul style="list-style-type: none"> • Polskim Towarzystwie Leśnym • Polskim Towarzystwie Ekonomicznym • Międzynarodowym Stowarzyszeniu Controllerów (ICV) • Stowarzyszeniu Księgowych w Polsce
	8) osiągnięcia dydaktyczne w zakresie popularyzacji nauki lub sztuki;	1. Opracowanie programu studiów podyplomowych „Rachunkowość budżetowa”. 2. Działania popularyzujące naukę: <ul style="list-style-type: none"> • publikacja artykułów w czasopismach ogólnopolskich: „Rachunkowość budżetowa”, „Biuletyn Głównego Księgowego”, „Finanse+Controlling”, „Rachunkowość”. 3. Kierownik studiów podyplomowych „Rachunkowość

		<p>budżetowa”.</p> <p>4. Wydziałowy opiekun praktyk studenckich na kierunku Finanse i Rachunkowość.</p> <p>5. Prowadząca zajęcia warsztatowe dla uczniów szkół średnich i podstawowych.</p>
	9) opiekę naukową nad studentami i lekarzami w toku specjalizacji;	Promotor 18 prac licencjackich i magisterskich. Liczba wykonanych recenzji- 15 .
	10) opiekę naukową nad doktorantami w charakterze opiekuna naukowego lub promotora pomocniczego, z podaniem tytułów rozpraw doktorskich;	Przewód doktorski mgr R. Gołdysiaka nt. Ustalenie wartości nadleśnictw na podstawie informacji z systemu rachunkowości (2018r.)
	11) staże w zagranicznych lub krajowych ośrodkach naukowych lub akademickich;	<p>Konsultacje i pobyty naukowe, staże i praktyki naukowo-zawodowe: 7</p> <ul style="list-style-type: none"> • 2018 Szwecja (2), • 2018 (Republika Czeska) • 2017 Litwa • 2017 (Szwecja) • 2015 (Niemcy) • 2015 (Niemcy)
	12) wykonanie ekspertyz lub innych opracowań na zamówienie organów władzy publicznej, samorządu terytorialnego, podmiotów realizujących zadania publiczne lub przedsiębiorców;	2 opracowania
	13) udział w zespołach eksperckich i konkursowych;	Udział w 1 projekcie
	14) recenzowanie projektów międzynarodowych lub krajowych oraz publikacji w czasopiśmie międzynarodowych i krajowych.	2018; podpisana umowa z NCBiR

Wniosek wraz z załącznikami opracowałam zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 26 września 2016 r. w sprawie szczegółowego trybu i warunków przeprowadzania czynności w przewodzie doktorskim, w postępowaniu habilitacyjnym oraz w postępowaniu o nadanie tytułu profesora (Dz. U. z 2016 r., poz. 1586) oraz szczegółowymi zaleceniami Centralnej Komisji ds. Stopni i Tytułów.

Wykaz opublikowanych prac naukowych oraz kompleksowe zestawienie mojego dorobku w obszarach określonych Rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 1 września 2011 r. w sprawie kryteriów oceny osiągnięć osoby ubiegającej się o nadanie stopnia doktora habilitowanego (Dz. U. nr 196, poz. 1165) zestawiają Załączniki 3-4.

Szczecin, 21.01.2019r.

Beata Sadowska